

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Бағыты: Құқықтану

Шифрі: 5В030100

Пән: Адвокатура және адвокаттық қызмет

Семинар сабақтарына дайындалу үшін әдістемелік нұсқаулар

Семинар (латын сөзінен аударғанда *seminarium* - орын) – студенттер мен магистранттардың оқытушы берген әр түрлі сұрақтарын жеке түрде немесе баяндама ретінде құрастырылатын оқу үдерісінің нысаны.

СӨЖ тапсырмаларын студент өзіндік жұмыс ретінде орындайды. СӨЖ негізі семинар және дәріс сабақтарына дайындау. Семинар сабағында тақырыптың негізгі сұрақтары талқыланады. Семинар сабақтың тақырыптық жоспары, негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі, семинар сабақтың тақырыбына әдістемелік кеңестер не және қалай істеу керек деген сұрақтарға жауап береді. Семинар сабағының тақырыбына берілетін әдістемелік кеңестерді назар аударып оқып, семинар сабақтың тақырыптық жоспар сұрақтарына өз жауабыңызды дайындаңыз. Әр сұраққа жауапты қысқа және нұсқалы дайындап, формулаларды және символдарды СӨЖ арнайы дәптерге жазып отырыңыз. Дайындықты аяқтамас бұрын, біліміңізді өзіңізге сұрақтар қоя отырып, тексеріңіз. Өзіндік жұмысты орындауда қиын сұрақтарға жауап таппаған жағдайда дәптерге жазып, оқытушыдан сұраңыз.

СӨЖ тапсырмалары дәріс сабағынан бұрын орындалады. Дәріс сабағында алған білімді, әрі қарай тереңдету керек.

Бірақ семинар сабағына жоспарланған сұрақтар тақырып мазмұнын толық қамтымайды. Сол себептен студент білімін тереңдетуді ОСӨЖ процесінде жүзеге асырады. Сондықтан ОСӨЖ –да тақырып бойынша қосымша сұрақтар, есептер, жаттығуларды орындау арқылы тақырып мазмұнын толық қарастырылады.

Студентке СӨЖ (СӨЖО) тиімді ұйымдастырудың әдістемелік ұсыныстары:

Өткен материалдарды пысықтау. Өткен дәріс материалдарын пысықтау өзіндік жұмыстың ең маңыздысы. Өткен материалдар терең талданса, басқа өзіндік жұмыстар жеңіл орындалады. Үнемі және жүйелі түрде өткен материалдарды пысықтап отыру, алдағы уақытта берілетін материалдарды жақсы түсінуге мүмкіндік береді. Өткен материалдарды пысықтау үшін қажетті жайлар:

- дәріс конспектісінің болуы;
- курс бағдарламасының болуы;
- ұсынылған әдебиеттердің қолда болуы (оқулық, есептер жинағы).

Жұмыс әдістері:

- дәріс материалын жете түсіну;
- конспект жасауда әдебиеттерге сілтеу жасау және қажетті толықтырулар, қажет болса түзетулер енгізіп отыру;

- әр тақырыппен жұмыс материалды жете түсініп, еске сақталғанша жалғасу керек;

- тақырыппен жұмыс, әдебиеттер мен оқулықтарда берілетін мысалдар мен есептерді шешу әдістерін меңгерген жағдайда ғана аяқталуы қажет;

- түсінбеген сұрақтар болса, келесі дәрісте оқытушымен бірге талқылау қажет.

Есептерді шығару. Есептерді шығару әдісі:

- есептерді шешу үшін берілген тақырып бойынша дәрістік материалды толық білу керек;

- есеп шартын мұқият оқып шығу;

- шешу жоспарын ойластыру;

- есепті шығаруға қажетті формулаларды анықтау;

- формула құрамындағы шамалар мәніне назар аудару;

- алдымен жалпы түрде шешу, сонан кейін сандық мәндерін формуламен есептеу;

- аралық және соңғы шешім нәтижелердің өлшем бірліктерін көрсету;

Бақылау жұмысына дайындық. Бақылау жұмысын өткізудің мақсаты:

- студенттің ағымдағы үлгерімін тексеру;

- топ студенттерінің дайындығын анықтау;

- үлгерімі нашар студенттермен жұмыс әдістемесін ұйымдастыру;

Студент бақылау жұмысына дайындалуда:

- бақылау жұмысының тақырыбын білуі;

- берілген тақырып бойынша теориялық материалды, есепті шығару формулалары мен әдістерін қайталауы;

- әдебиеттерді, практикалық сабақта шығарылған есептер мен мысалдарды қайталап, еске түсіруі қажет.

Егер студент үнемі жүйелі түрде өткен материалдарды пысықтап отырса, бақылау жұмысына дайындық ешқандай қиындық туғызбайды.

Жобаларды орындау. Жобаларды орындауда кафедрамен берілетін әдістемелік нұсқауларға сүйену қажет:

- белгіленген уақыттан кеш қалмай орындау;

- тапсырманы орындауда қиындықтар болса, тапсырмаға сай тақырыпты қайта оқып шығу.

- қиындықтар болса, оқытушыдан кеңес алу;

- алынған шешімдерді талдау;

- тапсырманы қорғауға дайындықта, сол тақырыпқа сай теория негізін тексеріп және кейбір мәліметтер өзгере қалғанда, оның шешімін ойластырып қою.

- тапсырманы орындауда қолданылатын әдісті жете түсіну;

- тапсырма уақытында қорғалу қажет, кері жағдайда академиялық қарыз болып есептеледі.

Студенттің өзіндік жұмысына берілетін уақыт шектеулі, сондықтан алдын -ала орындау жоспарын жасап, өзіндік жұмыс әдістерін үйреніп, тәжірбиелерді меңгеру қажет және жұмысқа қабілеттілікті сақтау үшін демалыс уақытын дұрыс өткізген жөн. Сондықтан студенттің өзіндік жұмыс әдістерін үйренуіне кафедра мен әр оқытушының жауапкершілігі жоғары.

Семинар сабақтарының мазмұны

1-ші тақырып. Адвокатура курсының ұғымы, пәні және міндеттері.

- 1) Білікті заң көмегін алу – Қазақстан Республикасындағы әрбір адам
- 2) мен азаматтың конституциялық құқығы.
- 3) Адвокатура туралы ұғым және оның алдына қойған мақсаттары.
- 4) Адвокатураның ұйымдастырылуының негізі мен принциптері.
- 5) Адвокаттар көрсететін білікті заң көмегінің түрлері.
- 6) Адвокаттық қызметті реттейтін заңнама.

2-ші тақырып. Адвокатураның түсінігі; адвокатура- азаматтық қоғамның институты ретінде. Отандық және шет елдік адвокатураның пайда болуы мен дамуының негізгі тарихи кезеңдері.

- 1) 1917 жылға дейін Қазақстанда адвокатураның қалыптасуы мен дамуы:
- 2) XIX ғасырдың аяғы және XX ғасырдың басындағы Қазақстандағы қорғау институтының ерекшелігі.
- 3) Кеңес заманындағы Қазақстанда адвокатураның даму кезеңдері.
- 4) Адвокатураның қазіргі замандағы даму мәселелері.
- 5) 1997 жылғы 5 желтоқсандағы «Адвокаттық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының заңының (өзгерістер және толықтырулармен) адвокатураны дамытудағы орны мен маңызы. Қазақстан Республикасының
- 6) 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы адвокатура туралы.

3-ші тақырып. Адвокаттық қызметтің құқықтық және ұйымдастырушылық негіздері.

- 1) Қазақстан Республикасының Конституциясы- халықаралық және заңнамалық актілер адвокатура жөніндегі құқықтық нормалардың қайнар көзі ретінде.
- 2) Адвокаттық қызметтің және адвокаттық қолсұғылмаушылықтың кепілдіктері.
- 3) Адвокаттық құпия.

4-ші тақырып. Адвокатураның ұйымдастырылуы мен қызметінің принциптері. Адвокаттар көрсететін заң көмегінің түрлері.

- 1) Адвокаттардың өз қызметін жүзеге асыру кезіндегі тәуелсіздігі принципі.

2) Адвокаттық қызметті заңдарда тыйым салынбаған әдістерін және құралдармен жүзеге асыру принципі.

3) Заң актілерінде тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, прокуратура, соттар, анықтау және алдын ала тергеу органдары, басқа мемлекеттік органдар, өзге ұйымдар мен лауазымды адамдар тарапынан адвокаттардың қызметіне араласуға жол бермеу принципі.

4) Кәсіби мінез-құлық нормаларын ұстану және адвокаттық құпияны сақтау принципі.

5) Адвокаттар көрсететін заң көмегінің түрлері.

5-ші тақырып. Қазақстан Республикасындағы адвокаттардың құқықтық жағдайы. Адвокаттың мәртебесі, құқықтары мен міндеттері.

1) Қазақстан Республикасындағы адвокат

2) Адвокаттың құқықтары

3) Адвокаттың міндеттері

6-шы тақырып. Адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензия.

1) Адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензия

2) Лицензия беруден бас тарту

3) Адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензияның қолданысын тоқтата тұру

4) Адвокаттық қызметпен айналысуға арналған лицензиядан айыру және оның қолданысын тоқтату

5) Адвокаттың өкілеттіктерін куәландыру

7-ші тақырып. Адвокаттық қызметті ұйымдастыру. Адвокаттар алқасының ұйымдастырушылық- құқықтық мәртебесі, оның органдары.

1) Адвокаттық қызметті ұйымдастыру нысандары

2) Адвокаттар алқасы және оны құру тәртібі

3) Адвокаттар алқасының жарғысы

4) Адвокаттар алқасының органдары

5) Адвокаттар алқасы мүшелерінің жалпы жиналысы (конференциясы)

6) Адвокаттар алқасының төралқасы

7) Адвокаттар алқасы төралқасының төрағасы

8) Адвокаттар алқасының тексеру комиссиясы

8-ші тақырып. Адвокаттар алқасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері. Адвокаттардың тәртіптік жауапкершілігі.

1) Адвокаттар алқасына мүшелік

2) Адвокаттар алқасы мүшесінің құқықтары

3) Адвокаттар алқасы мүшесінің міндеттері

4) Адвокаттардың тәртіптік жауапкершілігі

5) Адвокаттар алқасынан шығару

9-шы тақырып. Республикалық адвокаттар алқасының құқықтық мәртебесі.

- 1) Республикалық адвокаттар алқасының құқықтық жағдайы.
- 2) Республикалық адвокаттар алқасының жарғысы
- 3) Адвокаттар алқалары делегаттарының республикалық конференциясы
- 4) Республикалық адвокаттар алқасының төралқасы
- 5) Республикалық адвокаттар алқасының төрағасы
- 6) Республикалық адвокаттар алқасының тексеру комиссиясы
- 7) Республикалық адвокаттар алқасының мүлкі

10-шы тақырып. Адвокаттың көмекшілері мен және онда тағылымдамадан өтушілер.

- 1) Адвокаттың көмекшілері мен тағылымдамадан өтушілері
- 2) Адвокаттық қызметпен айналысуға үміткер адамдарды аттестаттау жөніндегі комиссия

11-ші тақырып. Қылмыстық сот өндірісіндегі адвокаттың қызметі.

- 1) Адвокаттың қылмыстық іс жүргізуге қатысуы заң көмегінің бір түрі ретінде. Қылмыстық іске қорғаушының міндетті түрде қатысуы.
- 2) Адвокаттың іс бойынша қорғаушы ретінде іс жүргізуге қатысудан шеттету.
- 3) Қорғаушыны қылмыстық іске шақыру, тағайындау және ауыстыру.
- 4) Қорғаушының процессуалдық жағдайы, оның құқықтары мен міндеттері.
- 5) Адвокаттың әкімшілік құқық бұзушылық істер бойынша заң көмегін көрсетуі.

12-ші тақырып. Азаматтық сот өндірісіндегі адвокаттың қызметі.

- 1) Азаматтардың сотқа шағымдану құқығы мен сотта өкілеттік білдіру.
- 2) Адвокаттың азаматтық істі жүргізуге тапсырма алуының негізгі шарттары.
- 3) Азаматтық іс бойынша сенімді-адвокаттың құқықтары. Адвокаттың іс жүргізудегі дербестігі.
- 4) Адвокаттың істі сотта қарауға қатысуы.
- 5) Адвокаттың заңды күшіне енген сот үкімдері мен қаулыларын қадағалау тәртібімен қайта қарауға қатысуы.

13-ші тақырып. Адвокаттың кәсіби этикасы.

- 1) Адвокаттың кәсіби әдеп тәртібі.
- 2) Адвокаттың іске қатысушылармен қарым-қатынас жасау әдептілігі.
- 3) Күдіктінің, айыпталушы мен сотталушының адвокаттың (қорғаушының) көмегін пайдалану құқығының конституциялық кепілдіктері.

14-ші тақырып. Сот жарыссөзі. Адвокаттың соттағы қорғау сөзінің құрылымы.

- 1) Адвокаттың соттық сөйлеуі.
- 2) Адвокаттың сот мәжілісінде сөйлеу мәнері
- 3) Адвокаттың ораторлық өнерінің негіздері.
- 4) Адвокаттың соттық сөйлеуі.
- 5) Плеваконың шешендік сөздері

15-шы тақырып. Адам құқықтары жөніндегі Еуропалық Сотта сенім білдірушінің мүдделерін білдіру жөніндегі адвокаттың қызметі.

- 1) Адам құқықтары жөніндегі Еуропалық Соттың құқықтық жағдайы.
- 2) 1950 жылғы адам құқықтары мен бостандықтарын қорғау жөніндегі Еуропалық Конвенцияның негізгі ережелері.
- 3) Адам құқықтары жөніндегі Еуропалық Соттағы құқықтық позиция мен прецеденттердің мәні.
- 4) Адам құқықтары жөніндегі Еуропалық Сотқа шағым әзірлеу жөніндегі адвокаттың қызметі.
- 5) Адвокаттың адам құқықтары жөніндегі Еуропалық Соттағы істерге қатысуы.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Нормативтік құқықтық актілер

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. Алматы: Қазақстан, 1998. 96 б. (1998 жылғы 7 қазанындағы және 2007 жылғы 21 мамырдағы № 254-III ҚРЗ «Қазақстан Республикасының Конституциясына өзгертулер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес).
2. Қазақстан Республикасының 2010 жылдан 2020 жылға дейінгі кезеңге арналған құқықтық саясат тұжырымдамасы. – Астана: Ақорда, 24 тамыз 2009 жыл. №858.
3. 2014 жылғы 4 шілде Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексі.

Оқулықтар

Негізгі:

- 1) Алауханов Е.О., Садықов А.Ж. Адвокат - қорғаушының сезіктіге, айыпталушыға және сотталушыға білікті заң көмегің көрсетуі. Монография. – Алматы: ТОП, 2009.
- 2) Тыныбеков С.Т. Адвокатура и адвокатская деятельность РК. Учебник.- Алматы: Дәнекер, 2012.
- 3) Алауханов Е.О. Қазақстан Республикасындағы адвокатура және адвокаттық қызмет. Оқулық.- Алматы, 2010.- 348 б.

4) Балабиев Қ. Қазақстан Республикасының адвокатурасы: оқу-әдістемелік құралы.- Алматы: Заң әдебиеті, 2013.- 84 б.

5) Мейірбекова Г. Б. Қазақстан Республикасындағы адвокатура және адвокаттық қызмет: оқулық. - Алматы : Жеті жарғы, 2012. - 208 б.

6) Журсимбаев С.К. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары. Учебник.- Алматы: NURPRESS, 2010.- 400 с.

Қосымша:

1) Мухамадиева Г.Н. Қазақстан Республикасындағы адвокатура: тест тапсырмалары мен есептер жинағы : оқу құралы. - 2-ші бас. - Алматы : Қазақ университеті, 2014. - 138 б.

2) Адвокатура в Российской Федерации: Учебник/ Под ред. А.В. Гриненко. - М., 2010.

3) Адвокатура в России : учеб. пособие для вузов / Под ред. А.А. Власова, О.В. Исаенковой. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008.